

ВІСНИК

лютий, 2014

ПРОЕКТ "ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ТУБЕРКУЛЬОЗОМ В УКРАЇНІ"

НОВІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ВООЗ ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ХАРЧУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З ТУБЕРКУЛЬОЗОМ

ВООЗ опублікувало рекомендації, що стосуються особливостей харчування пацієнтів з туберкульозом - Nutritional care and support for patients with tuberculosis Guideline. Оскільки документ доступний поки що лише англійською мовою, Проект USAID ПКТУ підготував на своєму сайті огляд деяких основних його положень: stbcu.com.ua/2014/who-guidelines-nutrition/

Головні рекомендації, висловлені ВООЗ у цьому документі:

- Немає доказів того, що харчування пацієнтів з ознаками гострого недоїдання та активним туберкульозом повинне відрізнятися від пацієнтів з гострим недоїданням, які не мають активного туберкульозу.
- Якщо недоїдання ідентифікується на момент діагностики туберкульозу, туберкульоз слід вважати ключовим фактором, на який повинне бути направлено

першочергове втручання.

- Дуже важливо, щоб оцінка якості харчування та відповідна допомога не зменшували ресурси на оптимальну діагностику та лікування туберкульозу.
- Втрата ваги або нездатність набрати вагу є показанням до подальшої клінічної оцінки (наприклад, на стійкість до протитуберкульозних препаратів, низьку прихильність до лікування, супутні обставини) та оцінки харчування, з метою визначення найбільш ефективних подальших втручань.
- Сильно виражена виснаженість є показанням до більш ретельного моніторингу харчування та раннього призначення посиленого харчування (до того, як завершаться перші 2 місяці лікування).

З повним текстом Рекомендацій можна ознайомитись [на сайті ВООЗ](#).

ПРОЕКТ У ЦИФРАХ

60

лікарів, медсестер, лаборантів та представників НУО пройшли навчання на тренінгах Проекту в лютому

5,000

екземплярів посібника "Туберкульоз. Схеми і таблиці для лікарів закладів первинної медичної допомоги" надруковані Проектом у лютому і розповсюджуватимуться серед учасників тренінгів та сімейних лікарів з десяти проектних регіонів

ДІЗНАЙТЕСЯ БІЛЬШЕ НА САЙТІ ПРОЕКТУ

- Посібник "Туберкульоз. Схеми і таблиці для лікарів закладів первинної медично-санітарної допомоги" stbcu.com.ua/wp-content/uploads/2014/02/1_FINA_L_PHC.pdf
- Профілактика туберкульозу серед ЛЖВ. Запитання і відповіді stbcu.com.ua/2014/izoniazid-faq/
- Методичні рекомендації з розробки локальних протоколів у закладах ПМСД stbcu.com.ua/2014/guidelines-local-protocols/
- Історія успіху: Просте опитування допомагає у ефективному виявленні туберкульозу серед людей, які живуть з ВІЛ stbcu.com.ua/2014/ss-screening-form/

ПРЯМА МОВА

"Дякуємо Проектові за блокнот "Туберкульоз. Схеми і таблиці для лікарів закладів ПМСД". Особливо за сторінки з інфекційного контролю: просто, яскраво, доступно на декількох сторінках викладено увесь «Стандарт...». Сподіваюсь, що блокнот зменшить захворюваність серед сімейних лікарів і терапевтів."

*Кірюшина Валентина Іванівна
зав. п-кою №2 лікарні ім.А. і О. Тропіних, с.Камишани*

"Вдячний за сторінку "Вплив ВІЛ на розвиток туберкульозу". Тепер у мене постійно під рукою аргументи щоб перекозати пацієнтів з підозрою на туберкульоз пройти тестування!"

*Паламарчук Віктор Володимирович,
зав. сімейної амбулаторії
лікарні ім.А. і О. Тропіних, с.Камишани*

Новини від УЦКС. Опрацьовано статистичні звіти з регіонів

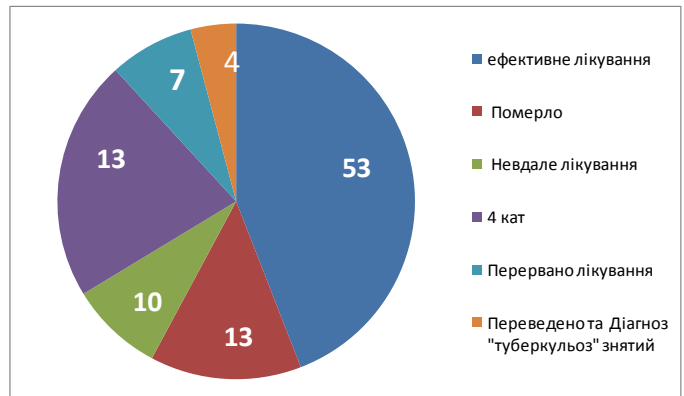
Фахівцями Українського центру контролю за соціально небезпечними хворобами (УЦКС) проведено верифікацію статистичних звітів протитуберкульозних служб і служб профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІДом. Відповідно до даних, отриманих зі звітів за 2013р., епідеміологічна ситуація з туберкульозу залишається складною. Попри досягнуті успіхи у боротьбі з чутливим туберкульозом, для України залишається актуальною проблема поширення ТБ/ВІЛ та резистентних форм туберкульозу, які є більш небезпечними в епідеміологічному плані, а їх подолання вимагає значних фінансових та людських ресурсів.

Так, за 2013р. захворюваність на всі форми активного туберкульозу порівняно з 2012 р. зменшилась на 0,3% (з 68,1 до 67,9 на 100 тис населення). Загалом по країні за 2013 р. захворіли 30819 осіб (проти 30958 за минулий рік). Найбільш напруженою залишається епідеміологічна ситуація у Херсонській, Дніпропетровській та Одеській областях.

Кількість пацієнтів, зареєстрованих до 4 категорії за 9 місяців 2013р. склала 7016 осіб, що майже досягає прогнозованих ВООЗ показників на 2013 рік. Частка серед них хворих з розширеною резистентністю (майже невиліковних та тих, що мають найбільшу епідеміологічну небезпеку) складає 12% або 835 осіб. Збільшення частки таких хворих може створити загрозу погіршення епідситуації в майбутньому.

Результати лікування хворих на туберкульоз легень з позитивним результатом мікроскопічного дослідження мокротиння на КСБ за 1-4 когорти 2012 року по країні представлені на діаграмі:

Відповідно до нових дефініцій, запропонованих ВООЗ у 2013 році, ефективність лікування розраховується лише

серед чутливих до АБП хворих 1-3 категорій, за винятком хворих, які переведені до 4 категорії. Ефективність лікування по Україні при перерахунку згідно із зазначеними дефініціями ВООЗ складає 53%. Частка втраченої ефективності складає 24%.

Застаріла система протитуберкульозної допомоги з традиційним орієнтиром на госпіталізацію хворих у протитуберкульозні заклади, які не відповідають сучасним вимогам з інфекційного контролю, відсутність системи соціальної підтримки хворих на етапах амбулаторного лікування лише сприяє внутрішньо лікарняному розповсюдженню інфекції і не відповідає сучасним міжнародним вимогам. Під час прийому звітів з фахівцями з усіх регіонів обговорені проблемні питання в сфері протидії туберкульозу на регіональному рівні та шляхи їх вирішення, плани оптимізації ліжкового фонду спеціалізованих протитуберкульозних закладів та плани оптимізації лабораторної мережі на 2014 рік.

Тренінг з ко-інфекції туберкульоз/ВІА

10-11 лютого 2014 р. у Запоріжжі відбувся тренінг «Формування прихильності до лікування ТБ/ВІЛ, ефективне перенаправлення. Консультування хворих із поєднаною патологією ТБ і ВІЛ». Учасниками тренінгу стали 22 представники НУО, соціальні працівники та психологи Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Одеської, Харківської областей, АР Крим та м.Києва.

Тренінг був спрямований на покращення якості послуг, які надаються хворим на поєднану патологію ТБ/ВІЛ, лікування цієї групи пацієнтів, а також покращення ефективності перенаправлення їх у відповідні медичні установи; підвищення доступу до послуг скринінгу на ТБ/ВІЛ, та мотивування пацієнтів до дообстеження та лікування.

Учасники тренінгу проаналізували бар'єри доступу до діагностики та лікування туберкульозу для клієнтів з уразливих груп населення, обговорили міжнародні стратегії надання протитуберкульозної допомоги та отримали базові знання про туберкульоз, необхідні для проведення інформаційно-просвітницької роботи серед цільової групи з метою раннього виявлення ТБ/ВІЛ. Практичні вправи включали відпрацювання навичок консультування пацієнтів з питань туберкульозу та вправи на формування прихильності до лікування.

Сесію, присвячену питанням інфекційного контролю за туберкульозом, провели члени національної експертно-консультаційної групи з питань ІК ТБ: головний фахівець епідеміологічного відділу Головного управління СЕС Дмитро Хотлубей та спеціаліст проекту USAID ПКТУ Андрій Александрін (у режимі Skype-конференції).

Незабаром Проект планує розмістити на своєму сайті відео-версію цього тренінгу. Нагадаємо, що Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІДу в Україні підготував рекомендації з питань інфекційного контролю для НУО:

www.aidsalliance.org.ua/ru/library/our/2014/alliance_IK.pdf

Проект USAID "Посилення контролю за туберкульозом в Україні"

вул. Ігорівська, 14-А, Київ, 04655 Україна
Тел.: +380 44 425 47 47
Факс: +380 44 425 73 33
www.stbcu.com.ua

З питань отримання Вісника прохання звертатись до Вікторії Гультай, спеціаліста Проекту зі зв'язків з громадськістю та пресою, e-mail: vgultai@stbcu.com.ua

Публікацію здійснено за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту "Посилення контролю за туберкульозом в Україні". Погляди авторів, висловлені в цій публікації, не обов'язково відображають точку зору Агентства США з міжнародного розвитку або Уряду Сполучених Штатів Америки.

Використання будь-яких матеріалів можливе без попереднього узгодження з проектом USAID за умови посилання на джерело інформації.